Sterk

STERKE VERHALEN
VAN MENSEN MET EEN HANDICAP

JUNI 2026 // 58
P608419

Vroegbegeleiding
Ondersteuning voor jonge kinderen, hun ouders én hun gezin

Perspectiefplan 2040
Alleen samen kunnen we een inclusieve samenleving realiseren

Dossier complexe zorgnoden
“Door de diagnoses heen blijven we naar de mens kijken”

Vlaanderen
is welzijn

VAPH
VLAAMS AGENTSCHAP VOOR
PERSONEN MET EEN HANDICAP

VAN VROEGBEGELEIDING TOT MINDER GEKENDE VAPH-HULP VOOR COMPLEXE ZORGNODEN

Het is belangrijk om kinderen met een (vermoeden van) handicap zo vroeg mogelijk te ondersteunen. Want zo krijgen ze meer ontwikkelingskansen. En dat is niet alleen goed voor het kind, maar voor het hele gezin. Met thuisbegeleiding, een vorm van rechtstreeks toegankelijke hulp, krijgen heel wat ouders concreet advies. Ze leren begrijpen wat hun kind nodig heeft en er is aandacht voor de band tussen de ouders, het kind, en broers en zussen. De ouders van Laura en Idris, allebei twee jaar, vertellen hoe dat voor hun gezin het verschil maakt.

Daarnaast lees je in dit Sterk-nummer meer over hulp voor mensen met complexe zorgnoden. Mensen met een verstandelijke handicap en een psychische kwetsbaarheid bijvoorbeeld, die specifieke zorg op maat nodig hebben. Met extra middelen van het VAPH is er voor die doelgroep sinds 2014 een aanbod in enkele psychiatrische ziekenhuizen, in de vorm van units dubbeldiagnose, waar mensen tijdelijk hulp op maat krijgen. Zoals Simon, die er ondersteund werd om zijn verslaving aan te pakken, en die er een job vond bij een maatwerkbedrijf en nu stappen zet richting zelfstandig wonen.

Langdurige, intensieve ondersteuning wordt mogelijk gemaakt in verknopingsunits voor mensen met een verstandelijke handicap en psychische en gedrags- en emotionele problemen. Daar wordt dag- en woonondersteuning aangeboden, of intensieve ondersteuning thuis. Lees het verhaal van Matthias, die zich beter voelt sinds hij er wordt ondersteund. Hij leert er praktische dingen zoals koken, wassen en strijken en werkt er aan zijn droom om zelfstandig te leven.

En voor mensen die moeilijk gepaste ondersteuning vinden doordat ze moeilijk begrijpbaar gedrag stellen, voorziet het VAPH een top-upbudget. Extra middelen bovenop hun persoonsvolgend budget, waarmee een zorgaanbieder bijkomend personeel kan inzetten en samen met andere partners een duurzame oplossing en de juiste ondersteuning kan uitwerken.

Deze VAPH-hulp is minder bekend. Reden te meer om een aantal inspirerende voorbeelden te brengen in deze editie van Sterk.

Veel leesplezier,

Liesbeth Van Houdt
Hoofdredacteur Sterk

Het gezin van Laura maakt al sinds haar geboorte gebruik van vroegbegeleiding. Die hulp ondersteunt het gezin op verschillende manieren en geeft Laura zoveel mogelijk ontwikkelingskansen.
Lees verder op p. 4

In dit nummer //

04 **Vroegbegeleiding**
Als de ontwikkeling van een kind anders of moeilijker blijkt te lopen dan verwacht, roept dat veel vragen op bij de ouders. Vroegbegeleiding biedt gezinnen antwoorden en ondersteuning op maat.

08 **Perspectiefplan 2040**
Op 5 mei vond in Flanders Expo in Gent de Dialoogdag van het VAPH plaats. Meer dan 600 deelnemers gingen er in debat over het Perspectiefplan 2040.

13 **Complexe zorgnoden**
Mensen met een handicap en psychische kwetsbaarheid hebben soms specifieke en intensieve zorg op maat nodig. Over sectoren heen slaan organisaties de handen in elkaar om hen gepaste oplossingen aan te bieden.

20 **Onbeperkt Jobstudent**
Jonge mensen met een handicap hebben het moeilijker op de arbeidsmarkt. Dankzij Onbeperkt Jobstudent kunnen ze al tijdens hun studententijd werkervaring opdoen.

Wist je dat je Sterk kan beluisteren?

Sterk is in gesproken Daisy-vorm op cd te verkrijgen en is ook te beluisteren via het platform Anderslezen en de Anderslezen-app. Beschik je al over een Anderslezen-account (via Luisterpunt, Kamelego of Transkript)? Dan kan je aangeven dat je Sterk op je boekenplank wenst. Nieuwe geïnteresseerden kunnen een Anderslezen-account aanmaken.

Je kan de gewenste luistervorm aanvragen bij Transkript: 011 23 07 61
luistertijdschriften@transkript.be

Contact opnemen met het VAPH?

Dat kan via 02 249 30 00
of www.vaph.be/contacteer-ons

COLOFON

Driemaandelijks magazine van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
Redactie: VAPH i.s.m. Zorgcommunicatie.be
Grafische vormgeving: Filip Erkens
Wil je je gratis abonneren op Sterk?
Of wil je je uitschrijven? Surf naar www.vaph.be/actueel/magazines

Foto's: Filip Erkens (p. 1, 2, 4, 6, 8, 10, 13, 15, 16, 19, 20), Joris Casaer (p. 7), Shutterstock (p. 12), Inter (p. 12),
Op de cover: Idris, mama Aruuj en broer Mehdi

V.U. James Van Casteren, Marie-Elisabeth Belpairegebouw, Simon Bolivarlaan 17, 1000 Brussel

“VROEGBEGELEIDING GAAT NIET ALLEEN OVER HET KIND, MAAR OOK OVER OUDERS, BROERS EN ZUSSEN”

Ondersteuning voor jonge kinderen en hun gezin

Wanneer ouders merken dat de ontwikkeling van hun kind anders loopt dan verwacht, roept dat veel vragen op. Wat betekent dit voor ons kind? En welke hulp bestaat er? Gelukkig zijn er gespecialiseerde organisaties die vroegbegeleiding aanbieden, dat is rechtstreeks toegankelijke hulp. Wij gingen langs bij Resonans en Zonnebloem.

Resonans is een mobiele dienst die ondersteuning biedt bij allerlei problematieken bij verschillende leeftijdsgroepen. Gretel Mees is gezinsbegeleidster en coördinator van Team Leuven, een team dat gezinnen met kinderen van 0 tot 12 jaar met een ontwikkelingsvertraging of een vermoeden van een ontwikkelingsstoornis begeleidt. “Wij werken vraaggestuurd”, zegt Gretel Mees, gezinsbegeleidster en teamcoördinator in Leuven. “We vertrekken van wat ouders zien bij hun kind en van wat thuis, in de opvang of op school moeilijk loopt.”

Vroegbegeleiding gaat niet alleen over het kind. Ook ouders, broers en zussen krijgen een plaats. “Ineens verloopt de ontwikkeling niet meer vanzelfsprekend”, zegt Gretel. “Ouders voelen zich vaak alleen. Een belangrijk deel van ons werk is naast hen staan en samen zoeken.”

De begeleiding gebeurt meestal via huisbezoeken. Soms gaat een begeleider mee naar de opvang of de school. “We nemen het niet over van ouders”, zegt Gretel. “Maar we kijken wel samen. Wat toont je kind? Wat is een volgende stap? Hoe kun je een spel aanpassen zodat je kind mee kan spelen?”

Naast vroegbegeleiding is er bij Resonans ook KOOKOS, een preventief aanbod voor heel jonge kinderen en hun ouders. KOOKOS staat voor Kortdurende Ondersteuning aan Ouders van Kinderen met een Ongewone Start. Het gaat bijvoorbeeld om baby’s die prematuur geboren zijn of een medische problematiek hebben. “Bij KOOKOS proberen we al in het ziekenhuis kennis te maken met ouders”, zegt Gretel. “Dat zijn gezinnen die een onverwachte start meemaken. Hun kindje is pas geboren, maar tegelijk zijn er zorgen.”

In die eerste fase gaat veel aandacht naar de band tussen ouder en kind. “Ook een kindje dat veel zorg nodig heeft, zendt signalen uit”, zegt Gretel. “En ouders reageren daar vaak intuïtief op. Alleen zien ze dat zelf niet altijd.”

De vragen van ouders kunnen sterk verschillen: die gaan vaak over ontwikkeling, opvang, school of administratie. “We doen het niet in de plaats van ouders”, zegt Gretel, “maar wel samen.”

> “Ouders voelen zich vaak alleen. Een belangrijk deel van ons werk is naast hen staan en samen zoeken.”
>
> **GRETEL MEES** | GEZINSBEGELEIDSTER RESONANS

HULP EN EEN AANSPREEKPUNT VANAF DE GEBOORTE

Bij Sofie Verhaert en haar man Ken kwam Resonans al heel vroeg in beeld. Hun dochter Laura werd twee maanden te vroeg geboren. “Na de geboorte zeiden de artsen dat Laura niet gewoon prematuur was”, zegt Ken. “Er was meer aan de hand. Alleen wisten ze nog niet wat.”

Uiteindelijk bleek Laura het shprintzen-goldbergsyndroom te hebben. Laura is vandaag tweeënhalf jaar. Ze leert stappen aan de hand, gebruikt SMOG-gebaren om te communiceren en krijgt voeding via een PEG-sonde. SMOG staat voor spreken met ondersteuning van gebaren: eenvoudige gebaren ondersteunen de gesproken taal en helpen kinderen om zich beter uit te drukken. Laura ontwikkelt trager, maar blijft vooruitgaan.

“Als je haar ziet, doet ze dat geweldig”, zegt Sofie. “Ze begrijpt ons goed. Ze is een deugniet, zoals elke peuter.”

Gretel kwam langs toen Laura nog op de dienst Neonatologie lag. “Ze legden uit wie ze waren en wat ze konden doen”, zegt Ken. “Op dat moment heb je nog geen goed beeld van wat er op je afkomt. Maar Gretel zei: er zullen vragen komen. We kunnen nu starten en later bekijken wat nodig is.”

Voor Sofie en Ken voelt het onderscheid tussen KOOKOS en vroegbegeleiding minder belangrijk. “Voor ons is het gewoon Resonans”, zegt Ken. “Gretel was vanaf het begin ons aanspreekpunt.”

Een van de eerste dingen die Sofie zich herinnert, is de Video Home Training. “Gretel filmde ons terwijl we met Laura bezig waren”, vertelt ze. “Daarna keken we samen naar de beelden. Daardoor zagen we sneller dat we haar goed konden lezen. Dat we al een band hadden.”

Ook praktisch betekende Resonans veel. Een kinesist keek hoe Sofie en Ken Laura thuis konden ondersteunen. “Het was niet: koop dit of koop dat”, zegt Ken. “Wel: leg daar een handdoek, gebruik dat kussen, zet haar zo. Kleine dingen, maar voor ons maakten ze een groot verschil.”

Ook een logopedist kwam langs om te kijken hoe Laura veilig kon drinken. Later wees Resonans het gezin de weg naar SMOG. Via GIO-begeleiding ondersteunde Resonans ook de begeleiders in de kinderopvang. GIO staat voor globale individuele ondersteuning: begeleiding in de gewone kinderopvang of school, samen met de begeleiders of leerkrachten. Vandaag gaat Laura naar Villa Clementina, een inclusieve opvang waar kinderen met en zonder zorgnoden samen opgroeien.

“Zonder Resonans stonden wij niet zo ver met Laura als we nu staan”, besluit Sofie.

> “Zonder de vroegbegeleiding van Resonans stonden wij niet zo ver met Laura als we nu staan.”
>
> **SOFIE VERHAERT** | MAMA VAN LAURA

DE WERELD VAN KINDEREN GROTER MAKEN

Ook Zonnebloem vzw in Heule organiseert vroegbegeleiding. De mobiele dienst bij-ZON-der biedt mobiele begeleiding voor ouders en Globale Individuele Ondersteuning (GIO) in inclusieve contexten waaronder opvanginitiatieven en scholen.

“GIO-begeleiding is vooral bedoeld om kinderen met een zorgnood in een reguliere opvang of school te laten integreren. Via gerichte observatie en adviezen ondersteunen we de context en zoeken we samen een weg in het inclusieve verhaal. Dit is soms ook in afwachting van een plaats in een revalidatiecentrum of een andere zorgvorm”, zegt coördinator Jolien Lemayeur.

De begeleiding kan starten zodra een zorgnood wordt opgemerkt, bijvoorbeeld als bij een baby of peuter de ontwikkeling net iets anders verloopt dan verwacht. Gezinnen worden vaak doorverwezen door een pedagogisch medewerker in de opvang, de school, arts of huisarts,

het CLB, het agentschap Opgroeien of een Huis van het Kind. De GIO-begeleiding wordt meestal op vraag van de inclusieve context opgestart, maar altijd in samenspraak met de ouders.

"Afhankelijk van de noden bieden wij de juiste expertise," zegt Jolien. "Logopedisten kijken vooral naar de communicatie en de eetmomenten, terwijl een ergotherapeut tips biedt voor de fijne motoriek en visuele ontwikkeling. Opvoedingsondersteuning gaat bijvoorbeeld over functioneren in een groep of in de klas, speelgoed delen of zindelijkheid."

"Een GIO-begeleiding is gratis en kan via RTH-middelen geregistreerd worden. Binnen bij-ZON-der werken we vaak in periodes van een jaar", zegt ergotherapeut Tiene Ingels. "Die periode volstaat doorgaans om een goed beeld te krijgen van de mogelijkheden en beperkingen van het kind. Kleine zorgnoden kunnen we vaak zelf opnemen. Voor grotere noden gaan we samen met de ouder op pad en gaan we op zoek naar eventueel meer gespecialiseerde zorg of gerichte doorverwijzing."

Vroegbegeleiding maakt elke dag het verschil, zegt Tiene. "Je moet begrijpen wat een kind nodig heeft, zodat het maximaal zijn mogelijkheden kan benutten. Zo kan je om te communiceren bijvoorbeeld SMOG (Spreken met Ondersteuning van Gebaren) gebruiken. Om te leren spelen bestaan aangepast materiaal en aangepaste stimulansen. Je maakt de wereld van deze kinderen groter."

> "Dankzij de ondersteuning van bij-ZON-der maakt Idris vorderingen. We kregen goede tips voor thuis."
>
> **ARUUJ DIWAN ALI** | MAMA VAN IDRIS

"IK HEB HET GEVOEL GEHOORD TE WORDEN"

Aruuj Diwan Ali deed een beroep op bij-ZON-der voor haar zoontje Idris van tweeënhalf jaar. Ook zijn oudere broer Mehdi had eerder revalidatie nodig. Daardoor herkende het gezin sneller dat ook Idris ondersteuning kon gebruiken.

"Dankzij het kinderdagverblijf, dat GIO-begeleiding opstartte, waren we er voor Idris sneller bij", vertelt Aruuj. "Idris toonde weinig emotie en kon moeilijk communiceren."

Bij-ZON-der begeleidde Idris en gaf ook tips aan het kinderdagverblijf. In afwachting van begeleiding in een revalidatiecentrum konden ze zo al dingen uitproberen om de ontwikkeling te stimuleren. "Dankzij de ondersteuning van bij-ZON-der maakt hij vorderingen", zegt Aruuj. "We kregen goede tips voor thuis. Zo konden we Idris bijvoorbeeld duidelijk maken dat zijn pamper verschoond moet worden door hem een pamper te tonen, iets wat met woorden niet lukte."

Intussen is Idris gestart op school. "Vaak gaat dat goed. Hij luistert, hij zit op de bank, hij ligt goed in de groep", zegt Aruuj. "Maar als hem iets niet lukt, raakt hij erg gefrustreerd omdat hij het niet onder woorden kan brengen. Gelukkig hebben we ook een goed contact met de juf."

Jolien en Tiene blijven Idris mee opvolgen. Ze waakten er bijvoorbeeld over dat de overgang van het kinderdagverblijf naar de kleuterschool vlot verliep. Voor Aruuj is vooral het gevoel van nabijheid belangrijk. "Ik heb het gevoel gehoord te worden", zegt ze. "Daar begint alles mee, toch?"

www.vaph.be/vroegbegeleiding

COLUMN

EXTRA INSPANNINGEN VOOR MENSEN MET DE HOOGSTE ZORGNODEN

Elk jaar stijgt het aantal mensen met complexe ondersteuningsnoden. Het gaat bijvoorbeeld om mensen die naast een handicap bijvoorbeeld ook een psychiatrische problematiek met gedragsstoornissen hebben, of ernstige medische problemen of een moeilijke thuissituatie.

De toename van complexe zorgnoden stelt zowel gezinnen als onze sector voor uitdagingen. De afgelopen jaren namen we al verschillende maatregelen om die het hoofd te helpen bieden. Zo versterkten we de consulentenwerking van het VAPH, die actief is in elke provincie, en die expertise biedt bij vastgelopen situaties. We brengen gedrag en triggers in beeld, en ondersteunen de context – het gezin of de voorziening – om daarmee om te gaan.

Daarnaast zorgden we voor meer capaciteit in de observatie-, diagnose- en behandelingsunits. Die ODB-units bieden opnames van beperkte duur, waarin de problemen in kaart worden gebracht en advies en een gerichte aanpak wordt uitgewerkt.

Medewerkers van ODB-units kunnen ook meedraaien in de thuissituatie of de voorziening waar iemand verblijft, zodat die leert omgaan met de gedragsproblematiek. Vlaanderen telt dertig ODB-units, verspreid over de provincies. Daarmee werken we op het snijvlak van de VAPH-sector en de geestelijke gezondheidszorg.

Om de grote druk op leefgroepen in voorzieningen bij complex gedrag te verminderen, zorgden we voor time-outplaatsen. Daarmee kan zowel de betrokken persoon als zijn of haar leefgroep even op adem komen. Een time-out kan zowel in crisis als gepland. Voorlopig zijn er zes plaatsen, verspreid over verschillende VAPH-voorzieningen in Vlaanderen.

Ook de VAPH-ondersteuning in de gevangenissen, die eerder al op een aantal locaties bestond, werd uitgebreid naar andere regio’s. Kwetsbare mensen lopen meer kans om in de gevangenis te belanden, en hebben specifieke noden. Mensen met autisme bijvoorbeeld, op wie het gevangenisleven een extra grote impact kan hebben. We maken meer aangepaste dagbesteding mogelijk, en een betere voorbereiding op een terugkeer naar de samenleving.

In het uitgebreide dossier dat je verder in deze Sterk kan vinden, gaan we nog dieper in op onze dienstverlening voor mensen met complexe zorgnoden. Zo kan je lezen hoe we ondersteuning mogelijk maken voor mensen met een dubbeldiagnose – een handicap in combinatie met psychische noden – die tijdelijk worden opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis. Je leest ook meer over verknopingsunits voor personen met een verstandelijke handicap en bijkomende ernstige psychische en gedrags- en/of emotionele problemen. Met die units maken we intensieve dag- en woonondersteuning mogelijk met expertise uit de gehandicaptenzorg en de geestelijke gezondheidszorg. We voorzien ook top-upbudgetten, extra middelen bovenop het persoonsvolgend budget, voor mensen die moeilijk begrijpbaar gedrag stellen en daardoor moeilijk gepaste ondersteuning vinden.

Op dit moment gebeurt er al veel, maar omdat de vraag blijft toenemen, zijn bijkomende maatregelen nodig. Daarom zal hier met de geplande hervormingen aandacht voor zijn. Over die hervormingen lees je later meer in Sterk. Maar we kunnen nu al meedelen dat er de komende jaren een specifiek zorgniveau zal worden ontwikkeld voor mensen met zeer complexe noden via intensieve, aanbodgefinancierde zorg. Een belangrijke ontwikkeling, want zo kunnen we gespecialiseerde ondersteuning uit verschillende sectoren bundelen en garanderen. En mensen met de hoogste zorgnoden nog beter omringen met alle zorg die ze nodig hebben.

James Van Casteren
Administrateur-generaal VAPH

PERSPECTIEFPLAN
2040

“ALLEEN SAMEN KUNNEN WE DIT REALISEREN”

Perspectiefplan 2040 voor een inclusieve samenleving

Op 5 mei vond in Flanders Expo in Gent de Dialoogdag van het VAPH plaats. Meer dan 600 deelnemers gingen er in debat over het Perspectiefplan 2040. Het plan, dat de basis wil leggen voor een inclusieve samenleving, is volop in voorbereiding. Eind dit jaar wordt het ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering om vanaf 2027 stapsgewijs uitgerold te worden. Het hele traject komt tot stand in overleg met vele tientallen experten en honderden ervaringsdeskundigen. We gingen erover praten met projectleider Femke Duquet, Kristel Gevaert van Hart voor Handicap en ervaringsdeskundige William Windels.

"Perspectiefplan 2040 gaat voor een inclusieve samenleving", zegt Femke Duquet. "Het VAPH kan die ambitie natuurlijk niet alleen realiseren. Voor een inclusieve maatschappij heb je iedereen nodig. Daarom reiken we de hand naar alle beleidsdomeinen."
In 2025 liep al een intensief voorbereidingstraject. Het VAPH bracht in kaart welke partners betrokken moesten worden en ging met hen in gesprek. Ook mensen met een handicap zelf kregen op verschillende manieren de kans om hun stem te laten horen: via het digitale platform Howspace, lokale inspraakmomenten, gesprekken in kleine kring in VAPH-voorzieningen of andere organisaties, groepsgesprekken en de mailbox van Perspectiefplan 2040. Bijna 1700 mensen deelden hun ervaringen en ideeën.

"Hun inbreng is cruciaal", zegt Femke. "We hebben alle input verwerkt en een stand van zaken voorgesteld op de Dialoogdag. De reacties waren veelbelovend. Tegelijk beseffen we dat er nog veel werk aan de winkel is. Tegen september willen we het Perspectiefplan 2040 verder concretiseren. En als alles goed gaat, krijgen we tegen eind 2026 het engagement van de Vlaamse Regering. Vanaf 2027 kunnen we dan concrete stappen zetten naar een inclusieve samenleving tegen 2040."

VAN INSPRAAK NAAR ENGAGEMENT

Kristel Gevaert van Hart voor Handicap maakte deel uit van de Engagement Task Force, die achter de schermen het participatief traject mee opvolgde. "We kwamen een vijftal keer samen met onder meer vertegenwoordigers van de bijstandsorganisaties, belangengroepen en gebruikersorganisaties. Onze opdracht was mee nadenken over een goede aanpak, het uitdragen van de boodschap en het mee mogelijk maken van deze bijzondere missie", zegt Kristel. "Iedereen kreeg de kans om zijn stem te laten horen. Dat was ook zo op de Dialoogdag, die we voor iedereen zo toegankelijk mogelijk maakten."

> "'Dé persoon met een handicap bestaat niet. Daarom zal het Perspectiefplan voldoende flexibel moeten zijn."
>
> **WILLIAM WINDELS** | ERVARINGSDESKUNDIGE

> "Het is zo zinvol om alle verschillende perspectieven te betrekken."
>
> **KRISTEL GEVAERT** | HART VOOR HANDICAP

Ook William Windels bracht vanuit zijn ervaring en vanuit een budgethoudersvereniging ideeën aan in het voorbereidende traject. Hij maakte, net als Kristel Gevaert, deel uit van de strategische cirkel over het beleidsdomein vrije tijd. "In vier sessies konden we onze mening en onze verwachtingen geven", zegt William. "Het ging ook over heel concrete dingen. Zo willen we dat de buurt voortaan vooraf verwittigd wordt als er wegenwerken gepland staan, zodat iedereen, maar in het bijzonder mensen met een handicap, de nodige voorzorgen kunnen nemen. Een ander voorbeeld was het idee van een aangepaste badmuts voor blinde en slechtziende mensen die gaan zwemmen. Zo herkennen andere zwemmers ons. Sommige oplossingen lijken op het eerste gezicht eenvoudig. Andere vragen raken aan verantwoordelijkheden, middelen en grenzen tussen sectoren. Bijvoorbeeld, moet elke vrijetijdsorganisatie openstaan voor mensen met een handicap? Of moet er begeleiding vanuit de welzijnssector komen? Dat zijn geen simpele vragen. Maar Perspectiefplan 2040 gaat het debat aan en schept daarmee ook verwachtingen. Veel mensen zijn betrokken in het voortraject en we willen graag ook betrokken blijven bij alle volgende stappen." Die betrokkenheid warm houden, is ook de uitdrukkelijke bedoeling, bevestigt Femke Duquet. "We zijn ontzettend dankbaar voor alle input die we kregen en we blijven ook na de Dialoogdag iedereen betrekken."

INCLUSIE VERGT DE HELE SAMENLEVING

Kristel Gevaert is tevreden met al die invalshoeken die samenkomen in Perspectiefplan 2040. "Daarom stelde ik me ook kandidaat om deel te nemen aan het voortraject. Ik geloof in deze aanpak die start bij dromen: wat moet er verdwijnen, wat moet er verbeteren en wat moet er komen om de inclusieve samenleving tegen 2040 vorm te geven? Je hebt bijna de hele samenleving nodig hiervoor. Neem nu een wandeling in de natuur: met mijn rolstoel heb ik verharde wegen nodig, maar dat botst vaak op de regels van het Agentschap voor Natuur en Bos. Het is zo zinvol om eens al die verschillende perspectieven te betrekken."

"Het is heel bemoedigend dat het VAPH het voortouw neemt om alle beleidsdomeinen samen te brengen. Want de vragen zijn complex, zelfs in een thema als vrije tijd. Hoe zorg je bijvoorbeeld voor toegankelijkheid als er te weinig mobiliteit is? Of krijg je ook de commerciële sector mee in inclusie? Wat kan je de pretparken opleggen en hoever kan je daarin gaan? En wat met de niet-georganiseerde vrije tijd, zoals parken, speeltuinen en plaatsen om te picknicken?"

> "We zijn dankbaar voor alle input en we blijven ook na de Dialoogdag iedereen betrekken."
>
> **FEMKE DUQUET** | PROJECTLEIDER VAPH

Wanneer zulke complexe vragen op tafel komen, lopen de meningen soms uiteen. "Het is onmogelijk om iedereen op één lijn te krijgen", zegt Femke Duquet. "Dat hoeft ook niet. Iedereen heeft zijn eigen verwachtingen en noden. We mogen het met elkaar oneens zijn. Maar we willen wel alle stemmen horen en betrekken, zodat we toch een gemeenschappelijk fundament vinden om op verder te bouwen."
"Dé persoon met een handicap bestaat niet", zegt ook William Windels. "Het Perspectiefplan zal voldoende flexibel moeten zijn om iedereen te betrekken."
"Het zou al een flinke stap in de goede richting zijn als we alle ontwikkelingen en regelgeving vanaf 2027 aan een inclusie-toets zouden onderwerpen", zegt Kristel. "Denk aan een nieuw schoolgebouw, een nieuwe weg die wordt aangelegd of een nieuw mobiliteitsplan. Misschien moet elke minister in de Vlaamse Regering een denktank met ervaringsdeskundigen samenstellen. Dat zou pas een mooi signaal zijn."

Op de hoogte blijven?
Alle info over het Perspectiefplan wordt gebundeld op de website www.vaph.be/perspectiefplan2040.

Charlotte Vernaillen over haar favoriet moment

“LATER WIL IK HET LIEFST MET OUDERE MENSEN WERKEN”

"Ik zit in mijn tweede jaar Orthopedagogie aan de Thomas More Hogeschool in Antwerpen. Ik wilde altijd graag een vakantiejob, maar door mijn beperking had ik enkele minder goede ervaringen. Ik heb CVI of cerebrale visuele inperking. De verbinding tussen mijn hersenen en mijn ogen werkt met vertraging. Daardoor heb ik geen dieptezicht en ben ik wat onhandiger en trager in mijn handelingen.

Dankzij Onbeperkt Jobstudent vond ik toch een vakantiejob die bij me paste. Meer dan één, zelfs. Mijn eerste job was in een ZEB-winkel, waar ik kleren mocht sorteren en weghalen bij de paskamers. Daarna had ik een vakantiejob in de schoonmaakploeg van het Mercure Hotel in Antwerpen. Later werkte ik in woonzorgcentrum Onze-Lieve-Vrouw van Antwerpen. Ik bracht er bewoners in een rolstoel naar de kapper, de kinesist of de manicure.

Ik werk graag en ik wil een job. Het is erg belangrijk voor mij om deel te kunnen nemen aan de samenleving. Later wil ik het liefst met oudere mensen werken. Mijn vakantiejobs hebben me alvast wat ervaring bezorgd. Ik heb geleerd om altijd mezelf te blijven en om aan te geven wanneer iets niet lukt. Zo kunnen anderen daar rekening mee houden."

Charlotte Vernaillen (22)

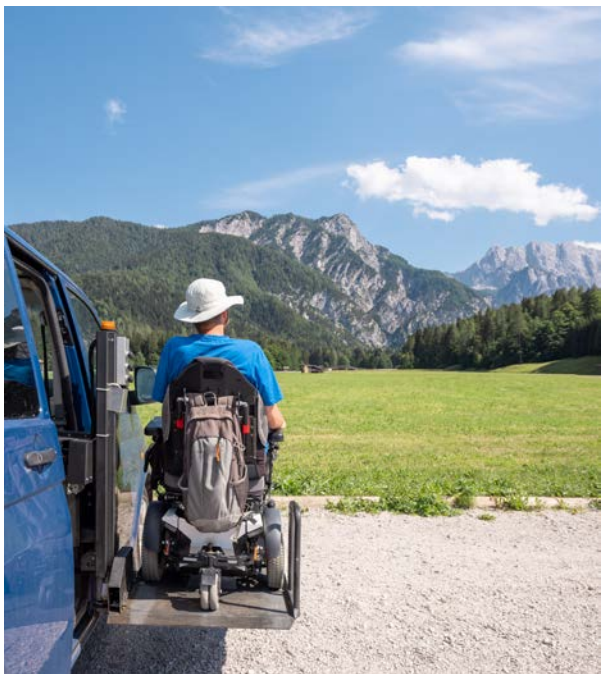
KORT

Vakantie: wat mag je betalen met een persoonsvolgend budget?

Als je naar het buitenland gaat of in eigen land verblijft, heb je verschillende mogelijkheden om in de vakantie je zorg en ondersteuning te organiseren.

Je kan reizen met een persoonlijk assistent, een vrijwilliger of een jobstudent, die je met je persoonsvolgend budget (PVB) kunt vergoeden. Ook aangepast vervoer ter plaatse (op je vakantiebestemming) kan je betalen met je PVB. Je hotelkamer, vliegticket ... kan je niet met je PVB betalen.

Lees meer over besteding van je PVB op reis op
www.vaph.be/pvb/vakantie

Aangepaste vrijetijdsactiviteiten voor mensen met een handicap

Op zoek naar een leuke activiteit voor, tijdens of na de zomer? Organisaties voor vrijetijdszorg bieden aangepaste vrijetijdsactiviteiten aan voor personen met een handicap, of begeleiden je in je zoektocht naar een activiteit bij een reguliere organisatie.

Voor kinderen en jongeren gaat het onder meer om speelpleinwerking, jeugdateliers en vakantiekampen. Voor volwassenen bieden de organisaties voor vrijetijdszorg onder meer clubwerking, reizen, cultuuruitstappen, ontmoetingscafés, vorming en sport aan.

Meer info: **www.vaph.be/vrijetijdszorg**

Geniet aan de kust met Zon, Zee ... Zorgeloos

Zin in een toegankelijk uitstapje aan de kust? In juli en augustus vind je in de meeste kustgemeenten voorzieningen en assistenten die het strand toegankelijk maken voor iedereen die hulp of aangepaste voorzieningen nodig heeft op het strand. Of dat nu door een handicap of een tijdelijke beperking is. Op de website kan je per kustgemeente bekijken wat er aanwezig is. Bijvoorbeeld parkeerplaatsen, toegankelijke tramhaltes, gratis strandrolstoelen, toiletten en verzorgingsruimtes met een tillift of hoog-laagbed ... Je leest er ook hoe je een beroep kunt doen op assistentie.

Meer info: **www.zonzeezorgeloos.be**

foto: Inter

Zorgwijs: blijf op de hoogte

Zorgwijs is hét platform waar mensen met een handicap op zoek kunnen gaan naar gepaste zorg en ondersteuning in de buurt. Je kan er zowel rechtstreeks toegankelijke hulp vinden, als zorg en ondersteuning waarvoor je eerst een aanvraag moet indienen bij het VAPH. Ook persoonlijke assistenten kunnen op het platform terecht. Je leest er ook wat Zorgwijs voor jou kan betekenen als je op zoek bent naar persoonlijke assistentie.

Zorgwijs wordt regelmatig geüpdatet.
Op de hoogte blijven? Schrijf je in op de nieuwsbrief:
www.zorgwijs.be

zorgwijs

DOSSIER

COMPLEXE ZORGNODEN

Soms zijn iemands zorgnoden zo intensief of complex, dat één benadering of oplossing niet volstaat. Dat is bijvoorbeeld soms het geval bij mensen met een verstandelijke handicap én een psychische kwetsbaarheid. Alleen als hulpverleners van verschillende sectoren de krachten bundelen, kunnen stappen voorwaarts gezet worden.

Die krachtenbundeling krijgt meer en meer vorm op het terrein, met steun van het VAPH. Afdeling De Palissant van PC Sint-Amandus in Beernem is hiervan een mooi voorbeeld. Mensen met een complexe zorgnood krijgen er begeleiding op maat. Hetzelfde gebeurt in Dwarshoudt, een samenwerking tussen Zorggroep Sint-Kamillus en zorgaanbieder Zonnelied.

Om organisaties te helpen bij het vinden van structurele oplossingen voor complexe zorgnoden, kunnen ze een beroep doen op een tijdelijk top-upbudget. Zorgaanbieder NEKTARI maakte er al gebruik van. Je leest het in dit dossier.

"DOOR DE DIAGNOSES HEEN BLIJVEN WE ALTIJD NAAR DE MENS KIJKEN"

De Palissant: nabije zorg bij psychische kwetsbaarheid en verstandelijke handicap

Mensen met een verstandelijke handicap én een psychische kwetsbaarheid hebben zorg op maat nodig. Daarom ondersteunt het VAPH sinds 2014 een aantal psychiatrische ziekenhuizen voor het aanbieden van die gespecialiseerde zorg. Psychiatrisch centrum Sint-Amandus in Beernem is een van die ziekenhuizen. We maakten er kennis met therapeutisch coördinator Gudrun Gheysen van afdeling De Palissant en met Simon*, die er wordt ondersteund.

"Sommige mensen met een psychische aandoening krijgen door hun verstandelijke beperking niet de gepaste hulpverlening in de reguliere zorg", vertelt Gudrun Gheysen. "Daarom startten we in de jaren negentig met een aparte afdeling: De Palissant."

"Personen met een verstandelijke handicap en een psychische kwetsbaarheid krijgen hier begeleiding op maat: intensiever en meer nabij. We houden rekening met ieders mogelijkheden en beperkingen. We visualiseren meer, leggen dingen vaker uit en begeleiden mensen bijvoorbeeld bij een bezoek aan de arts. Ook de therapie is op maat en met duidelijke doelen. Als we basket spelen, gaat het nooit alleen om de sport. We spelen basket met een therapeutische doelstelling zoals activatie, in groep functioneren, omgaan met frustraties. We bieden structuur. Sommigen hebben de neiging om vooral 's nachts te leven, anderen nemen hun medicatie niet op tijd. Dat zijn dingen waar we aandacht aan besteden."

ANDERE AANPAK, MEER TIJD VOOR HERSTEL

De psychische problematiek waarmee personen met een verstandelijke handicap worstelen is heel uiteenlopend. "Dat kan bijvoorbeeld een psychosegevoeligheid zijn, een angst- of stemmingsstoornis of middelenmisbruik. Die combinatie is een uitdaging. Het vergt een andere aanpak en vaak meer tijd voor herstel. Sommige situaties zijn complex. Agressief gedrag is soms het gevolg van een onderliggende problematiek. Wij kijken altijd naar wat er achter het gedrag zit. Bovendien gaat het vaak niet om een dubbeldiagnose, maar om drie of vier diagnoses die samenkomen."

"Belangrijk is dat we door de diagnoses heen naar de mens blijven kijken", benadrukt Gudrun. "Als je iemands medisch dossier bekijkt, schrik je soms. Maar als je die persoon leert kennen, groeit er een therapeutische vertrouwensrelatie. Deze relatie is de basis van herstel."

> "Ik was in een doodlopend straatje beland van verslaving, opname, herval. Ik wil die negatieve spiraal doorbreken."
>
> SIMON

De mensen die ondersteund worden in De Palissant zijn tussen de 17 en 65 jaar. Ze komen uit diverse contexten. Sommigen lopen nog school, anderen wonen zelfstandig of in een voorziening. "Een verblijf in De Palissant is tijdelijk. Doorgaans duurt het een drietal maanden; korter als het kan, langer als het moet. Ook dagtherapie is in principe mogelijk, al komt dat niet vaak voor. Na een opname kunnen we zo nodig mensen nog een tijdje opvolgen. Dan gaan we thuis of in de voorziening langs en bouwen we de ondersteuning geleidelijk af."

NAUWE SAMENWERKING MET VAPH-VOORZIENINGEN

De Palissant heeft oog voor de persoon zelf, maar betrekt ook altijd de context. "Zonder het gezin of de VAPH-voorziening waar iemand woont, kunnen we weinig doen", zegt Gudrun Gheysen. "Deze zorgvragers kunnen hun gedachten, wensen of emoties dikwijls moeilijk onder woorden brengen. Dan is hulp van naasten of professionele zorgverleners die hen al beter kennen, onmisbaar. We werken nauw samen met VAPH-voorzieningen. Zij doen een beroep op ons als ze vastlopen met een bewoner in een crisissituatie of bij gedrag waar moeilijk mee om te gaan is. Ook voor een time-out kunnen ze op

De Palissant rekenen, zelfs preventief. Zo begeleiden we iemand die haar mama verloor. Telkens wanneer de datum van het overlijden nadert, krijgt ze het moeilijk. Dan komt ze een weekje bij ons, in een rustige en veilige omgeving met nabije zorg. Zo proberen we te voorkomen dat de spanning te hoog oploopt en ze zichzelf verwondt."

Een psychische kwetsbaarheid is vaak voor het leven. "We spreken daarom niet van genezing, maar van herstel", zegt Gudrun. "We leren mensen omgaan met hun kwetsbaarheid, zodat ze toch een kwaliteitsvol leven kunnen hebben. Dat gaat dikwijls met vallen en opstaan."

DE NEGATIEVE SPIRAAL DOORBREKEN

Een van de mensen die door De Palissant wordt ondersteund, is de 29-jarige Simon. Enkele jaren geleden werd hij voor het eerst in een ziekenhuis opgenomen met een cannabis- en alcoholverslaving. De arts raadde hem De Palissant aan, maar Simon stond er weigerachtig tegenover. Pas toen hij in augustus 2025 opnieuw in het ziekenhuis belandde, ging hij akkoord.

"Ik heb me snel kunnen aanpassen", zegt hij. "Eerst kwam ik in de onthaalgroep terecht, waar ik wegwijs werd gemaakt en kon acclimatiseren. Daarna begon de therapie. Ik volg bewegingstherapie, groepsgesprekken en creatieve therapie. Ik nam ook deel aan een module rond verslaving, zodat ik die beter onder controle kan houden. Daarnaast werk ik aan sociale vaardigheden, minder piekeren en praktische zaken zoals koken. Al die kennis en ervaring komt me goed van pas."

Simon vond ondertussen een zinvolle dagbesteding. "Sinds enkele maanden werk ik in arbeidszorgcentrum De Klus. Ik help er bij diverse opdrachten van bedrijven: dozen plooien, mappen samenstellen, vuilnis naar het containerpark brengen, verhuizen enzovoort. Eerst werkte ik twee halve dagen per week, nu elke dag. Ik kan er op mijn eigen tempo werken. Ik hou ook van de variatie in het werk."

Voorlopig blijft Simon nog even in De Palissant, tot hij een nieuwe woonst vindt. "Mijn vroegere woning is onbewoonbaar verklaard. Het is niet gemakkelijk om iets betaalbaars te vinden. De Palissant helpt me daarbij. Ondertussen bereiden ze me ook voor op het zelfstandig wonen."

Het belangrijkste in zijn leven is zijn dochter van 10 jaar. "Ik mag haar voorlopig één uur per maand zien. Ik wil dat contact graag uitbreiden. Ik ben blij dat ik in De Palissant terechtgekomen ben. Ik was in een doodlopend straatje beland van verslaving, opname, herval. Ik wil die negatieve spiraal doorbreken. Met de steun van De Palissant geloof ik dat het me zal lukken."

* Simon is een schuilnaam om de privacy te beschermen.

EEN LEEFGROEP DIE MENSEN VOORBEREIDT OP EEN VAST VERBLIJF BIJ EEN ZORGAANBIEDER

Zorggroep Sint-Kamillus en Zonnelied werken samen in Dwarshoudt

In Antwerpen en in Bierbeek lopen intersectorale pilootprojecten. Welzijn en geestelijke gezondheidszorg slaan er de handen in elkaar voor een intensieve begeleiding die drie tot vier jaar kan duren. De verknopingsunit Dwarshoudt is een samenwerking tussen Zorggroep Sint-Kamillus en zorgaanbieder Zonnelied.

"Zorggroep Sint-Kamillus in Bierbeek en Zonnelied in Roosdaal werken al jaren samen", vertelt Jens De Vleminck. Hij is stafmedewerker van Zonnelied en hij coördineert het intersectorale project Dwarshoudt. "Beide organisaties hebben een traditie in het werken met mensen met een verstandelijke beperking en een psychische kwetsbaarheid. Toen het VAPH samenwerking hierrond wilde stimuleren, was het bijna vanzelfsprekend dat we de krachten zouden bundelen. Met Dwarshoudt hebben we nu een aparte unit voor deze specifieke doelgroep. Die aandacht is nodig. Mensen met een verstandelijke ontwikkelingsstoornis hebben drie tot vijf keer meer kans op een psychische kwetsbaarheid."

In Sint-Kamillus bestond eerder al een afdeling voor dubbeldiagnose. "Het verschil is dat Dwarshoudt een leefgroep vormt", zegt Hannelore Weckx. Zij is verpleegkundige in Zorggroep Sint-Kamillus en adjunct-afdelingshoofd van Dwarshoudt. "De mensen die wij ondersteunen wonen hier drie jaar, met de mogelijkheid van een vierde jaar. Ze krijgen psychische zorg en therapie vanuit het psychiatrisch ziekenhuis, maar tegelijk ook ondersteuning bij wat hun handicap in het dagelijks leven vraagt. Het doel is om deze mensen voor te bereiden op een vast verblijf bij een vergunde zorgaanbieder."

ONVOORWAARDELIJKE STEUN

In Dwarshoudt vertrekt de begeleiding altijd van wat iemand nodig heeft. "We bieden een gepersonaliseerd programma aan, vertrekkend vanuit de interesses en mogelijkheden van de gast", zegt Jens. "We ondersteunen hen om samen te leven, een band op te bouwen met begeleiders en zich veilig te voelen. We bieden structuur en voorspelbaarheid. Ze weten dat wij er onvoorwaardelijk voor hen zijn. Ook als hun gedrag moeilijk loopt, kunnen ze altijd op ons rekenen. We sturen ze niet door naar een andere voorziening. We werken aan hun toekomst. Uiteindelijk gaat het om hun kwaliteit van leven, met ruimte voor persoonlijke ontwikkeling. Die onvoorwaardelijkheid is belangrijk", benadrukt Hannelore. "De personen hier hebben meerdere problematieken en complexe zorgvragen, vaak ook met gedrag dat voor henzelf en hun omgeving moeilijk te dragen is. Ze vinden moeilijk een plaats in het reguliere aanbod. Ze hebben tijd en begeleiding nodig om zich daarop voor te bereiden."

> "De gasten weten dat wij er onvoorwaardelijk voor hen zijn."
>
> JENS DE VLEMINCK

> "Sinds ik in Dwarshoudt woon, voel ik dat het beter begint te gaan. Ik slaag er al in om toe te geven dat het soms te veel wordt, en heb geleerd om hulp te vragen"
>
> MATTHIAS

Dwarshoudt is een pilootproject. Ook in Antwerpen loopt een pilootproject met een verknopingsnetwerk. "Het verschil is dat de gasten in Dwarshoudt op één plek wonen en dat de zorg en de begeleiding rond hen georganiseerd wordt", zegt Jens. "Voorlopig moeten we ons beperken tot drie gasten, maar binnenkort verhuizen we naar een andere plek in de organisatie, zodat we tot zes personen een plaats kunnen geven. Op termijn willen we graag opschalen naar tien gasten."
Hannelore gelooft in de aanpak. "Nu we in een leefgroep werken, lukt het iets gemakkelijker om vertrouwen op te bouwen. Zodra dat vertrouwen er is, kun je voorzichtige stappen vooruit zetten. Alles op hun maat en tempo."
Dwarshoudt is een samenwerking tussen Zonnelied en Zorggroep Sint-Kamillus, maar er zijn tal van andere partners bij betrokken. "We houden uiteraard contact met de school en met de thuiscontext. Dikwijls zijn ook justitie en politie betrokken partij. En het agentschap Opgroeien. Als we het verschil willen maken voor deze jongeren, dan moeten veel instanties hun steentje bijdragen. Niemand kan dit alleen", besluit Jens.

IEDEREEN HEEFT NOOD AAN NABIJHEID

Ondertussen komt Matthias erbij zitten. Hij is 18 jaar en woont sinds enkele maanden in Dwarshoudt. Drie dagen per week gaat hij naar school, waar hij via werkplekleren kennismaakt met verschillende jobs. "We bezoeken bedrijven om kennis te maken met de werkplek", vertelt Matthias. "We bezochten al een chocoladefabriek en een onderaannemer van De Lijn. Dat vond ik interessant." Daarnaast werkt hij enkele uren per week in de cafetaria van een woonzorgcentrum en in een vestiging van Action.

Matthias woonde tien jaar bij zorgaanbieder Adem vzw. "Maar dat lukte niet meer. Ik heb het moeilijk, ben vaak hyperactief en word snel boos en agressief. Sinds ik in Dwarshoudt woon, voel ik dat het beter begint te gaan. "
In de leefgroep krijgt elke gast ruimte om zoveel mogelijk zelf te doen. "Ik sta meestal op om zeven uur. Na het ontbijt maak ik me klaar voor school of voor mijn job. Ik ga altijd met de fiets. Fietsen geeft me een gevoel van vrijheid. Daar hou ik van. 's Avonds en in mijn vrije tijd game ik vooral."
Praten met de begeleiders lukt steeds beter. "We praten over vroeger, over de toekomst, over hoe ik me vandaag voel. Ik heb veel aan die gesprekken. Al maak ik nog dikwijls dezelfde fouten. Ik kan me moeilijk beheersen. Maar ik leer het. Ik slaag er al in om het toe te geven als ik voel dat het te veel wordt. Dan vraag ik iedereen om me twintig minuten met rust te laten. Daarna gaat het weer beter. Ik heb ook geleerd om hulp te vragen als ik die nodig heb."

Later wil Matthias graag zelfstandig wonen. "Dat is mijn droom. En in Dwarshoudt kan ik daarnaartoe werken. Door te leren koken, wassen, strijken en opruimen. Soms heb ik wat meer discipline nodig. Ik wil altijd gamen. Al ben ik nooit te laat op school of op mijn werk."
Of Matthias veel contact heeft met de andere gasten? "Soms wel, soms niet. Tijdens de maaltijd praten we vaak. Nabijheid is wel prettig. Iedereen heeft nood aan nabijheid, toch? Vroeger had ik dikwijls zelfmoordgedachten. Vandaag is dat veel minder. Omdat ik nu weet dat er mensen zijn die om me geven."

> "Zodra het vertrouwen er is, kun je voorzichtige stappen vooruit zetten."
>
> HANNELORE WECKX | VERPLEEGKUNDIGE ZORGGROEP SINT-KAMILLUS

“MET HET TIJDELIJKE EXTRA BUDGET KONDEN WE ONZE ONDERSTEUNING STRUCTUREEL VERSTERKEN”

Top-upbudget om complexe zorg anders te organiseren

Soms loopt ondersteuning vast. Bijvoorbeeld wanneer iemand met een handicap moeilijk begrijpbaar gedrag stelt en daardoor niet makkelijk gepaste zorg vindt. In zo’n situaties kan het VAPH een top-upbudget toekennen. Dat is tijdelijke extra financiering boven op het persoonsvolgend budget. Het budget helpt een vergunde zorgaanbieder om extra personeel in te zetten, meer nabijheid te bieden en beter samen te werken met andere partners.

Bij zorgaanbieder NEKTARI werd zo’n top-upbudget in 2025 voor het eerst ingezet. “Voor ons was dat geen gewone financiële aanvulling”, zegt Katrien Cauwenbergh, coördinator woonondersteuning. “Het was een hefboom om een complexe situatie anders aan te pakken. We wilden de bewoner bij ons houden, maar dan moesten we de zorg anders organiseren.” Het top-upbudget liep van februari tot november 2025. NEKTARI vroeg het aan voor iemand met een verstandelijke handicap en een bijkomende psychiatrische problematiek.

“Vroeger woonde die man zelfstandig, met hulp van onze dienst individuele ondersteuning”, vertelt Katrien. “Maar zijn zorg- en ondersteuningsnoden namen toe.” Een ernstig incident maakte duidelijk dat meer nabijheid nodig was. “Tijdens zijn periode van zelfstandig wonen raakte hij door overmatig water drinken in coma. Vanaf 2020 is hij daarom doorgestroomd naar onze woonondersteuning, waar we 24 uur op 24 begeleiding bieden.”

Ook daar bleef de situatie moeilijk. “Er waren periodes van ernstige ontregeling, spanningsopbouw en escalaties. Hij werd verschillende keren opgenomen in psychiatrisch centrum Multiversum en in ziekenhuizen, onder meer voor polydipsie: het overmatig drinken van water. Maar telkens wanneer hij terugkeerde, botsten we weer op dezelfde problemen.”

Multiversum beschikt met De Knoop over een gespecialiseerde werking voor mensen met een verstandelijke handicap en bijkomende psychiatrische noden. “Daar kon men beter tegemoetkomen aan zijn noden”, zegt Katrien. “Een klassieke psychiatrische afdeling heeft niet altijd de juiste expertise voor de mensen die wij ondersteunen.”
Toen de situatie verder escaleerde, kwam het tot een gedwongen opname. “Via het outreachteam van Multiversum konden we zorgen voor een opname in De Knoop. Dat was belangrijk, omdat hij daar gekend was en omdat de expertise daar aanwezig is.”

DE OMGEVING AANPASSEN AAN DE BEWONER

Met het top-upbudget kon NEKTARI tijdelijk een extra medewerker aanwerven. “Die collega werkte negentien uur per week mee om een aangepaste leefgroep op te starten. We hadden die extra ondersteuning nodig om de verandering goed te begeleiden.”

De belangrijkste keuze zat in een andere manier van kijken. “We hebben het uitgangspunt omgedraaid. Niet de bewoner moet zich aanpassen aan een omgeving die hem overvraagt. Wij moeten de omgeving aanpassen aan wat hij nodig heeft om tot rust te komen.”

Concreet werd een kleinere en prikkelarmere leefgroep uitgebouwd. De keuken werd afgesloten, omdat de bewoner te makkelijk aan water raakte. De kamers kregen halve deuren, zodat mensen rust kunnen vinden zonder volledig afgesloten te worden. Ook het meubilair en de tuin werden aangepast, met meer aandacht voor prikkelreductie.
“Die infrastructuuraanpassingen hebben we zelf betaald”, verduidelijkt Katrien. “Maar ze kwamen er wel op advies van Multiversum. Dankzij het top-upbudget konden we die expertise structureler inschakelen en de begeleiding versterken.”

MEER RUST IN DE LEEFGROEP

De aangepaste leefgroep bracht meer rust, niet alleen voor de bewoner voor wie het top-upbudget werd aangevraagd, maar ook voor andere bewoners.
“We zagen gelijkaardige noden bij andere bewoners”, zegt Katrien. “Vandaag wonen er zeven mensen in die leefgroep. We zoeken voor hen telkens naar het juiste evenwicht tussen prikkels, nabijheid en structuur.”

Ook de dagindeling werd aangepast. “De persoon voor wie het traject werd opgestart, functioneert nu beter. Dat komt ook door de juiste medicatie, maar zeker ook door de aangepaste dagstructuur. Hij gaat minder naar de dagondersteuning, rust vaker op zijn kamer en krijgt minder wissels van begeleiding.”

“Vroeger moesten cliënten vaker van context veranderen. Nu komt de begeleiding meer naar hen toe. Er zijn minder transfers en minder prikkels. Dat maakt een groot verschil.”

MEER HOUVAST VOOR HET TEAM

Ook voor het team was het traject belangrijk. “We worstelden met de juiste prikkeldosering. Hoeveel nabijheid is helpend? Wanneer wordt begeleiding overbelastend? Hoeveel structuur geef je zonder de autonomie van iemand helemaal over te nemen?”
De coaching van Multiversum hielp om anders naar begeleiding te kijken. “Voor sommige mensen is gewoon aanwezig zijn al heel belangrijk. Niet altijd praten, niet altijd keuzes aanbieden, niet altijd iets organiseren. Soms moet je gas terugnemen. Minder communiceren. Meer nabij zijn zonder te veel te doen.”

Dat inzicht helpt vandaag om preventiever te werken. “We voelen sneller wanneer we moeten vertragen. Als je de moeilijke momenten beter herkent, kan je sneller bijsturen.”

TIJDELIJKE MIDDELEN, BLIJVENDE EXPERTISE

De middelen waren tijdelijk, maar de expertise blijft. “Mensen met een verstandelijke handicap en psychiatrische kwetsbaarheid vallen nog te vaak tussen twee systemen”, zegt Katrien. “De zorg voor personen met een handicap is niet altijd uitgerust voor acute psychiatrische ontregeling. De geestelijke gezondheidszorg is niet altijd afgestemd op langdurige ondersteuningsnoden. Het top-upbudget gaf ons de ruimte om die kloof tijdelijk te overbruggen.”

“Dankzij het top-upbudget konden we externe expertise structureler inschakelen en de begeleiding versterken.”

KATRIEN CAUWENBERGH
COÖRDINATOR WOONONDERSTEUNING

“Voor ons heeft dit traject vooral duidelijk gemaakt hoe waardevol tijdelijke extra middelen kunnen zijn”, besluit Katrien. “Ze brengen expertise binnen, versterken het team en helpen om de wooncontext beter af te stemmen op wat mensen nodig hebben: meer rust, veiligheid en stabiliteit.”

Schrijf je in op de VAPH-nieuwsbrief

Blijf je graag op de hoogte van de dienstverlening van het VAPH?
Abonneer je op de VAPH-nieuwsbrief voor personen met een handicap en hun netwerk, en ontvang maandelijks het laatste nieuws in je mailbox.

- Surf naar **www.vaph.be/nieuwsbrief** en registreer je vandaag nog.
- Wist je dat je het VAPH ook kunt volgen op LinkedIn?
  Dat kan via **www.linkedin.com/company/vaph**

Afgiftekantoor Antwerpen-X
Verschijnt driemaandelijks

Vlaams Agentschap voor Personen
met een Handicap
Marie-Elisabeth Belpairegebouw,
Simon Bolivarlaan 17,
1000 Brussel

bpost
PB-PP | B-08929
BELGIE(N) - BELGIQUE

HET LAATSTE WOORD

ONBEPERKT JOBSTUDENT GEEFT JONGEREN KANSEN

"Veerle en ik werken allebei al jaren met jongvolwassenen met een beperking of chronische ziekte. Voor hen is het moeilijker om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. Om hun kansen te verhogen willen we ze verbinden met bedrijven en ze ervaring laten opdoen terwijl ze nog studeren. Zo ontstond Onbeperkt Jobstudent", vertelt Ann Keuleers.

"We organiseren online infosessies voor jongeren, zodat ze onze werking goed leren kennen. Ze vinden de weg naar ons gemakkelijk. Al blijven we samenwerken met scholen, welzijnsorganisaties, begeleidingsdiensten en andere instanties om jongeren te bereiken", vult Veerle Van den Bosch aan.

"Voorlopig zijn we alleen in de provincie Antwerpen actief. Onze ambitie is groeien, maar koken kost geld. Gelukkig kunnen we een beroep doen op het engagement van onze partnerbedrijven. Ze betalen een partnerschapstarief boven op de verloning van hun student. Daarbij zijn ze bereid om kleine aanpassingen te doen: het werkritme is anders, het uurrooster moet aangepast worden en soms zijn er ook fysieke aanpassingen nodig. Daarom besteden we veel aandacht aan een goede matching, zodat voor student en bedrijf de toegevoegde waarde groot is. Bedrijven die maatschappelijk een verschil willen maken, vinden ons initiatief aantrekkelijk. Momenteel zijn het er een dertigtal, vooral uit de dienstensector", zegt Ann.

"We helpen jaarlijks 30 tot 60 studenten aan een studentenjob. Het is een diverse groep jongeren, waarvan een groot deel neurodivergent is. Deze zomer organiseren we ook summercamps. Daar willen we 15-17-jarigen laten werken rond hun talenten en laten proeven van de arbeidsmarkt. Met oefeningen, maar bijvoorbeeld ook met gesprekken met hr-medewerkers. Inclusie bereik je door te doen, is ons motto. We brengen mensen samen", besluit Veerle.

www.onbeperktjobstudent.be

Lees ook het verhaal van jobstudente Charlotte Vernaillen op pagina 10-11.